بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پاڵپشت بە حوکمەکانی بڕگەی (1) لە ماددەی (56)ی یاسای ژمارە (1)ی ساڵی 1992ی هەموار کراو و، بە گوێرەی ئەوەی ئەنجومەنی وەزیران خستییە روو، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتنی ئاسایی خۆی ژمارە (12)دا کە رۆژی 2012/10/15 گرێ درا، بڕیاری دەرکردنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (11)ی ساڵی2012

یاسای سندوقی کۆمەك بۆ تووشبوانی شێرپە نجە لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق

ماددەی یەکەم:

سندوقێك پێك دێت بەناوی (سندوقی کۆمەك بۆ تووشبوانی شێرپەنجە), خاوەنی کەسایەتی مەعنەوییەو لە ڕووی دارایی وکارگێرییەوە سەربەخۆ دەبێت و بە وەزارەتی تەندروستیەوە دەبەسترێتەوە.

ماددەی دووەم:

ئامانجی سندوق بەدیهێنانی ئەمانەی خوارەوەیە:

سندوق بە هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان کار دەکات بۆ دابینکردنی باشترین ڕێگەی چارەسەری و ڕێکارەکانی خۆپاراستنی هاوولاتیانی کوردستان ئەوانەی تووشی نەخۆشیەکانی شێرپەنجە هاتوون، کە پێویستیان بە پشتگیریەکی چڕ هەیە بۆ دابینکردنی پێداویستی چارەسەری و داودەرمان و ئامێری پزیشکی لە بنکەی پسپۆڕ بۆ چارەسەرکردن لە ناوەوەو دەرەوەی هەرێمدا.

ماددەی سێیەم:

سندوق ئەم ئەرکانەی خوارەوە لە ئەستۆ دەگرێت:

یەکەم: دیاری کردنی نەخشە ڕێگەی سیاسەتی گشتی کەوا سندوق لە سەری دەڕوات و بڕیاردانی ئەو پلانانەی کە بەڕێوەچوونی کاری تێدا کۆنترۆڵ دەکات.

دووەم: هاوکاری کردن لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان لە دامەزراندن و پەرەپێدانی بنکەکانی تایبەت بە چارەسەرکردنی تووشبوانی شێرپەنجە.

سێیەم: خاوەنداریێتی کردن و پاراستنی سامانی گواستراوە و نەگواستراوە و بەکارهێنانیان بەگوێرەی یاسا کار پێکراوەکان.

چوارەم: پالپشتی کردنی توێژینەوەو بەدەستهێنانی داتاو ئاماری پێویست لە لایەنە پەیوەندیدارەکان بە مەبەستی بەدیهێنانی ئامانجەکانی سندوق.

پێنجەم: سندوق مافی پەنا بردنە بەر دادگای هەیە لەو مافانەی کە هی خۆیەتی و لەو ئەرکانەی کە لە سەریێتی.

شەشەم: دانانی پێڕەوێکی ناوەخۆ بۆ بەرێوەبردنی کاروباری سندوق.

حەوتەم: دانانی پلانی بەردەوام بوون و گەشەپێدانی وەبەرهێنان و سەرچاوەکانی داهاتی سندوق.

ماددەی چوارەم:

سەرچاوەکانی داهاتی سندوق لەمانەی خوارەوە پێکدێت:

یەکەم: ئەو پارەیەی کە حکومەتی هەرێم سالأنە لە بودجەی گشتی هەرێم تەرخانی دەکات.

دووەم: بەشی سندوق لە تەرخانکراوەکانی وەزارەتی تەندروستی.

سێیەم: زێدەکردنی ڕێژەی (5٪) لەو باج و ڕسوماتانەی کە دەخرێنە سەر شتومەك و بەرهەمی زیان بەخش بە تەندروستی، چ هاوردە بن یان دروستکراوی خۆماڵی و، بۆ بەرژەوەندی سندوق وەردەگیرێت.

چوارەم: بژاردەی (غرامە) وەرگیراو بەپێی یاسای قەدەغەکردنی جگەرە کێشان.

پێنجەم: ڕێژەی (50٪) لەو بژاردانەی کە لە شتومەك و خۆراکی سەرپێچیکار بۆ مەرجە تەندروستیەکان وەردەگیرێن.

شەشەم: ڕێژەی (25٪) لەو بژاردانەی کە بەپێی یاسای چاودێری تەندروستی وەردەگیرێن.

حەوتەم: پیتاك و کۆمەك و بەخشین لە دوای ڕەزامەندی ئەنجوومەنی وەزیران، گەر لە دەرەوەی هەرێم بێت.

هەشتەم: داهاتی چالاکیەکانی سندوق.

نۆیەم:

أ- زێدەکردنی ڕێژەی (5٪) بۆ ڕەسمی تۆمارکردنی هەموو جۆرە ئۆتومبیلێك و گواستنەوەی خاوەندارێتی و نویێ کردنەوەی سالأنەیی (سنویە) و، بۆ مەبەستی سندوق وەردەگیرێت.

ب- ڕێژەی (5٪) لەو بژاردانەی لە سەرپێچییەکانی هاتووچۆ وەردەگیرێن.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەنجومەنێکی بەرێوەبردن بەناوی (ئەنجوومەنی بەرێوەبردنی سندوق) لەمانەی خوارەوە پێك دێت:

1ـ بەرێوەبەری هەر یەك لە سەنتەرەکانی چارەسەری شێرپەنجە لە پارێزگاکانی هەرێمدا.

2ـ نوێنەری وەزارەتی تەندروستی.

3ـ نوێنەری وەزارەتی دارایی.

4ـ شارەزایەك و راوێژكارێك لەوانەی پسپۆرن لە ناوەوەو دەرەوەی وەزارەتی تەندروستی.

دووەم: سەرۆك لە نێوان ئەندامانی ئەنجومەن بە هەڵبژاردن دادەنرێت، ماوەكەی چوار ساڵ دەبێت و دەكرێت بۆ یەك جار نوێ بكرێتەوە.

ماددەی شەشەم:

یەكەم: ئەنجومەن لانی كەم مانگی یەك جار كۆدەبێتەوەو لە كاتی پێویست بە بانگهێشتی سەرۆكی ئەنجومەن كۆبوونەوە ئەنجام دەدات.

دووەم: كۆبوونەوەی ئەنجوومەن بە ئامادەبوونی زۆرینەی ئەندامان ئەنجام دەدرێت، بڕیاریش بەدەنگی زۆرینەی ئامادەبووان دەبێت و گفتوگۆو بڕیارەكانی ئەنجومەن لە تۆمارێكی تایبەت دەنووسرێتەوە.

سێیەم: پێویستە ئەنجوومەنی بەڕێوەبردن راپۆرتە خوولییەكانی خۆی دەربارەی چالاكییەكانی سندوق بخاتە بەردەم وەزیری تەندروستی.

چوارەم: ئەنجومەن بۆی هەیە پشت ببەستێت بەوەی بە گونجاوی دەزانێت بۆ وەرگرتنی ڕای و مافی ئامادەبوونی هەبێت لە كۆبوونەوەكانی ئەنجومەن بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانی هەبێت.

پێنجەم: وەزیر بەدواداچوونی ئاستی پابەندبوونی سندوق بە حوكمەكانی ئەم یاسایە، لە ئەستۆ دەگرێت، گەر بۆی دەركەوت هاودژیەك لەكارو بڕیارەكانی سندوق لەگەڵ حوكمەكانی ئەم یاسایەدا هەیە، یان سندوق ئامانجەكانی بەشێوەیەكی كارامەو كاریگەر جێبەجێ نەكردووە، ئەوا بۆی هەیە لەسەر ئەوە تانە بگرێت، وە لە حاڵەتی سووربوونی ئەنجوومەن لە سەر ڕای خۆی، ئەوا وەزیر بابەتەكە، لە ماوەی (7) ڕۆژ لە ڕێكەوتی تانەكەدا، بۆ ئەنجومەنی وەزیران بەرز دەكاتەوە، و پێویستە ئەنجومەنی وەزیرانیش، لە ماوەی (15) ڕۆژدا، بڕیاری پێویست لەم بارەیەوە وەربگرێت.

ماددەی حەوتەم:

یەكەم: سندوق بەڕێوەبەرێكی جێبەجێكاری دەبێت كە لە لایەن ئەنجوومەنی بەڕێوەبردنەوە دادەمەزرێت، و لە لایەن ژمارەیەك فەرمانبەر، كە وەزارەتی تەندروستی تەنسیبیان دەكات، یاریدەدەری دەكرێت وبارەگاكەشی لە هەولێر پایتەختی هەرێم دەبێت.

دووەم: لادان یان دەركردنی بەڕێوەبەری جێبەجێكار بە بڕیاری زۆرینەی ئەندامانی ئەنجوومەنی بەڕێوەبردنی سندوقەوە دەبێت.

ماددەی هەشتەم:

لە سەر وەزیری تەندروستیە رێنمایی پێویست بۆ ئاسان جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربکات.

ماددەی نۆیەم:

لە سەر ئەنجوومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی دەیەم:

ئەم یاسایە لە رێکەوتی بلاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمیی (وەقایعی کوردستان)ەوە، جێبەجێ دەکرێت.

د. ارسلان بايز اسماعيل
سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

هۆیە پێویستکارەکانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە

لەبەر زۆربوونی ژمارەی تووشبووان بە نەخۆشی شێرپەنجە لە هەرێمی کوردستاندا، و بە لەبەر چاوگرتنی تێچوونە زۆرەکانی چارەسەری ئەم نەخۆشییە، و بێ توانایی لە ئەستۆگرتنی ئەم تێچوونانە لە لایەن تووشبوانەوە، بۆیە ئەم یاسایە دەرچووێندرا.

تێبینی: ئەم یاسای بەبڕیاری ژمارە (23)ی ساڵی 2012 لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە دەرچوێنرا